

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Стратегия за развитие на професионално направление 3.8. Икономика (2019 – 2024)

КАТЕДРА „ИКОНОМИКА“

Съдържание

Въведение.....	2
Мисия	2
Визия.....	3
SWOT анализ	3
Силни страни.....	3
Слаби страни	4
Възможности.....	5
Заплахи	5
Главна стратегическа цел	5
Основни приоритети.....	7
Тактическа цел 1.	7
Тактическа цел 2.....	8
Тактическа цел цел 3.....	9
Тактическа цел 4.	10

Въведение

Настоящата стратегия отразява вижданията на членовете на катедра „Икономика“ за развитие на професионално направление 3.8. Икономика в периода 2019–2024 г. в рамките на СУ „Св. Климент Охридски“.

Стратегията е разработена на основата на набор от стратегически документи на СУ „Св. Климент Охридски“:

- Национална стратегия за висшето образование в Република България за периода 2014 - 2020 г.;
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България (2017 – 2030 г.);
- Мандатна програма на ректорското ръководство на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за периода ноември 2015 – ноември 2019 г.;
- Стратегия за развитие на научните изследвания в СУ „Св. Климент Охридски“;
- Стратегия за комерсиализация на научните резултати на СУ „Св. Климент Охридски“;
- Стратегия за развитието на електронното и дистанционното обучение в софийски университет „Св. Климент Охридски“.

Стратегията определя основната стратегическа цел и тактическите цели за развитие на катедра „Икономика“ в периода 2019 – 2024 г. на основа на дефиниране на визията и мисията на катедрата и обективен анализ на предимствата и недостатъците, наблюдавани в работата на катедрата към момента на изготвяне на стратегията.

Мисия

- СУ „Св. Климент Охридски“, чрез катедра „Икономика“, е образец на научно-изследователска и преподавателска работа в областта на икономиката и финансите с широко обществено значение.
- СУ „Св. Климент Охридски“, чрез катедра „Икономика“, допринася за развитие на науката и образованието в сферата на икономиката и финансите на национално и международно ниво.
- СУ „Св. Климент Охридски“, чрез катедра „Икономика“, създава предпоставките за привличане на най-перспективните кандидат-студенти, които са избрали за своя професия областта на икономиката и финансите.

- СУ „Св. Климент Охридски“, чрез катедра „Икономика“, подготвя високообразовани студенти за нуждите на бизнес сектора и държавното управление и създава умения да мислят критично, да анализират и да се аргументират.
- СУ „Св. Климент Охридски“, чрез катедра „Икономика“, създава у младите хора база за учене през целия живот и успешна реализация в сферата на икономиката и финансите.

Визия

СУ „Св. Климент Охридски“, чрез катедра „Икономика“, утвърждава водещата си позиция сред университетите в страната в обучението по професионално направление 3.8. Икономика по отношение на престиж в академичната и професионалната общности в страната, високо качество на образованието и на научно-изследователската дейност в сферата на икономиката и финансите, успешна реализация и кариерно развитие на студентите. Университетът е разпознаваем и има добра репутация и в международен план, като непрекъснато се стреми да подобрява позицията си в международните образователни класации.

SWOT анализ

СИЛНИ СТРАНИ

- Дългогодишни традиции в обучението по икономика – специалността „Икономика“, впоследствие трансформирана в „Икономика и финанси“ с прием от 2014 г., е създадена през 1991 г. Катедра „Икономика“, с наименование „Политическа икономия“, е формирана през 1902 г. , като и преди това стопански науки са преподавани в рамките на Юридическия отдел на Висшето училище в София.
- СУ „Св. Климент Охридски“ е водещ университет в обучението в професионално направление 3.8. Икономика според Рейтинговата система на висшите училища в България от нейното въвеждане. По комплексна оценка в периода 2014-2017 г. професионално направление 3.8. Икономика в СУ „Св. Климент Охридски“ е с най-висока оценка, а за 2018 г. е само с 1 т. разлика на второ място.
- От възстановяването на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 1991 г. в обучението е застъпено засилено изучаване на ключови дисциплини на английски език, разширено изучаване на съвременен математически и статистически апарат и софтуерни приложения за икономически анализ и покриване на широк спектър от юридически курсове в областта на стопанското и финансовото право.

- Задържащо се високо търсене сред кандидат-студентите през последните 5 години.
- Съвременни учебни планове и програми, добра учебна инфраструктура и засилено чуждоезиково обучение на студентите.
- Добра реализация на завършилите студенти и висока оценка на подготовката им от страна на работодателите при сравнение в рамките на научното направление с други висши училища.
- Висока квалификация и активност на академичния състав в научно-изследователската и публикационната дейност, както и участие в голям брой национални и международни конференции и проекти.
- Създаване на съвместни програми с чуждестранни университети, в което Стопанският факултет е един от пионерите в страната.
- Установени контакти с бизнеса, публичната администрация, свързани с бизнеса институции и неправителствени организации, членство в международни организации и научни мрежи.
- Използване на утвърдени в международния научен обмен учебници и учебни помагала.
- Дигитализиране на учебния процес и използване на възможностите на системата за електронно обучение (Moodle), включително проверка за ползване на чужди текстове в курсови работи и магистърски тези (антиплагиатство).
- Значителен опит във включването на студенти и докторанти в научно-изследователска дейност, в т.ч. по финансирани от външни за университета проекти.
- Предоставяне на възможности за участие на студенти, докторанти и преподаватели в международни и национални научни форуми и семинари
- Предоставяне на възможности за публикуване на научни изследвания на студенти, докторанти и преподаватели
- Активно участие на студенти, докторанти и преподаватели в международния научен обмен.

СЛАБИ СТРАНИ

- Относително ниска осигуреност на учебния процес със собствени учебници и учебни помагала, което произтича от спецификата на преподаваните дисциплини.
- Недостатъчна осигуреност на работното пространство (кабинети) на преподавателския състав със съвременни софтуерни средства за съхранение, анализ и обработка на научна информация.
- Относително ниско ниво на изходяща мобилност на преподавателите в последните години.
- Относително ниско присъствие на публикации на членовете на катедрата в международно признатите бази данни “Web of Science”, “Scopus” и др.

- Недостатъчно използване на интернет страницата на катедрата и специалността.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Необходимост от кадрово обезпечаване на държавните институции и бизнес сектора, вкл. с кадри с висше образование, поради непрекъснатата тенденция на интернационализация и дигитализация на сектора на икономиката и финансите в България.
- Привличане на студенти от чужбина, в т.ч. от съседните страни, от страни с български малцинства и от страни извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство, както и от водещи университети в Европа по програма Еразъм+;
- Разширяване на връзките с държавната администрация с цел проучване на потребностите и осигуряване на кадри с висока професионална квалификация;
- Разширяване на връзките с бизнеса (работодателски асоциации и отделни фирми), с профсъюзи и неправителствени организации за проучване на потребностите и осигуряване на кадри с висока професионална квалификация;
- Засилено популяризиране на образователната, изследователската и експертната дейност на катедрата.

ЗАПЛАХИ

- Голям брой ВУЗ, предлагащи програми по професионално направление 3.8 Икономика в България и засилена конкуренция от университети в чужбина;
- Намаляване на населението на България, вкл. на завършващите училище младежи.
- Непоследователност в националната политика по отношение на образованието по икономика, в т. ч. по отношение на регламентиране на приема и на финансиране на обучението.
- Недостатъчни финансови ресурси за научни изследвания в сферата на икономиката и финансите.

Главна стратегическа цел

Главната стратегическа цел за развитие на професионално направление 3.8 Икономика в рамките на СУ „Св. Климент Охридски“ е високо качество на преподаването и научните изследвания, съответстващо на най-добрите практики на университетите в Европейския съюз, постигане на значимо обществено влияние и ползотворно взаимодействие с бизнес сектора и държавните институции.

Постигането на главната стратегическа цел ще се реализира при спазването на следните принципи:

Управление на качеството на административната, учебната и научно-изследователска дейност чрез прилагане на политиката по качеството на СУ „Св. Климент Охридски“, спазване на вътрешно-университетските административни правилата и процедури, разписани в нормативните документи на университета и придържане към общофакултетните и вътрешните правила на катедрата за:

- разработване, приемане и изменение на учебни планове и учебни програми в професионално направление „Икономика“ (ОКС „бакалавър“ и „магистър“);
- провеждане на учебната практика на студентите от спец. „Икономика и финанси“;
- организацията и провеждането на формите на изпитване в бакалавърските, магистърските и докторските програми към катедра „Икономика“;
- разработване и защита на магистърски тези в професионално направление „Икономика“ (ОКС „магистър“).

Приемственост чрез подпомагане и насърчаване на кариерното развитие и израстването на по-младите членове на академичния състав на катедрата, делегиране на права и задължения, разпределяне на отговорностите, свързани с различни аспекти от дейността на катедрата.

Адаптивност и иновативност чрез регулярно актуализиране на учебните програми, съобразно тенденциите и промените в икономиката и финансите и пазара на труда, и резултатите от научните изследвания, въвеждане на нови форми на преподаване, използване на компютърните и информационните технологии в учебния процес и научните изследвания. В тази насока катедрата въвежда и нови дисциплини, свързани с изследване на нови икономически явления.

Активност в използване на експертния капацитет на академичния състав на катедрата чрез включване в университетски, национални и международни проекти – научни и практико-приложни, участие в научни форуми, обществени дискусии и др.

Взаимодействие с публичния сектор и бизнеса в България чрез формални и неформални договорености и ангажименти с публичната администрация на различни равнища, с корпоративни организации и отделни фирми.

Поддържане на международни партньорства и работа в мрежи чрез членство в международни организации и мрежи за съвместно осъществяване на проекти, обмяна на опит и добри практики в учебната и научната дейност.

Основни приоритети

- 1) Повишаване на конкурентоспособността на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в условията на демографските тенденции в страната, динамиката на пазара на труда и засилващата се конкуренция между висшите училища чрез предлагане на висококачествени образователни услуги и научни резултати, ориентирани към нуждите на студентите, обществото и потребителите на кадри.
- 2) Изравняване с международните стандарти в образованието и научните изследвания в областта на икономиката и финансите.

ТАКТИЧЕСКА ЦЕЛ 1.

Повишаване на качеството и ефективността на обучението в професионалното направление за по-добра реализация на завършилите студенти.

Мярка 1.1. Актуализиране на учебните планове и програми, адаптирани към изискванията на пазара на труда и в съответствие със съвременните тенденции и стандартите, наложени от други утвърдени университети у нас и в чужбина.

Дейности:

- Регулярно актуализиране на учебните програми според приетата процедура от Стопанския факултет;
- Актуализиране на учебния план на специалност „Икономика и финанси“ за ОКС „бакалавър“ през 2019 г. и стартиране на нова бакалавърска програма „Счетоводство, финанси и дигитални приложения“ за учебната 2019/2020 година;
- Разширяване на международните магистърски програми на английски език, съвместно с чуждестранни университети;
- Въвеждане на дистанционно обучение за магистърските програми;
- Разработване на курсове и програми за продължаващо обучение;
- Поддържане на връзка с възпитаниците на катедрата чрез активно използване на базата данни на Сдружението на завършилите (Алумни клуба) към факултета.

Мярка 1.2. Оптимално използване на възможностите за студентска мобилност.

Дейности:

- Създаване на предпоставки за допълнително увеличаване на изходящата студентската мобилност по програма Еразъм+;

- Подобряване и оптимизиране на обучението на чуждестранни студенти на английски език по програмата за студентска мобилност Еразъм+.

Мярка 1.3. Подобряване на практическата подготовка на студентите.

Дейности:

- Ангажиране на студентите в изпълнението на самостоятелни задачи и казуси в рамките на семинарните занятия и/или включването им в реални изследователски проекти;
- Още по-засилено привличане на водещи експерти в областта на икономиката и финансите;
- Активно сътрудничество с бивши студенти на катедрата чрез Сдружението на завършилите (Алумни клуба) с успешна реализация в икономиката и финансите;
- Запознаване на студентите и работа с новите технологии, които се използват в икономическите изследвания, както и осигуряване на съответните дигитални учебни ресурси;
- Подобряване на организацията, провеждането и отчитането на практическото обучение на студентите.

Мярка 1.4. Осигуряване на учебния процес с необходимите учебници, учебни помагала и съвременни публикации, както и засилване на обратната връзка студенти-преподаватели

Дейности:

- Обезпечаване на задължителните дисциплини с учебници и учебни помагала, изготвени от преподаватели от катедрата;
- Засилване на комуникацията със студенти, вкл. обратна връзка за качеството на учебния процес и преподавателската дейност;
- Създаване на вътрешна база данни с архивираната научна продукция на членовете на катедрата, както и предоставяне на свободен достъп до нея чрез уебсайта на катедрата и други платформи.

ТАКТИЧЕСКА ЦЕЛ 2.

Повишаване на квалификацията и развитие на академичния състав на катедра „Икономика“.

Мярка 2.1. Осигуряване на възможности за преподавателите да развият и надграждат своите знания и квалификация.

Дейности:

- Включване на преподавателите от професионалното направление в професионални обучения;
- Насърчаване и подпомагане включването на преподавателите в научни и практико-приложни проекти;
- Осигуряване на възможности за включване в езикови курсове, курсове за използване на специализиран софтуер и др.

Мярка 2.2. Планирано кариерно израстване на академичния състав.

Дейности:

- Обявяване на конкурси за академични длъжности, в зависимост от готовността на преподавателите да покрият нормативните изисквания и нуждите на катедрата.

Длъжност Година	Асистент	Главен асистент	Доцент	Професор
2019	1	2	2	1
2020	1		1	1
2021		2		1
2022			2	1
2023		1	1	1

Мярка 2.3. Засилване на преподавателската мобилност по програма Еразъм+

Дейности:

- Реализиране на повече мобилности на преподаватели от катедрата до 2024 г.

ТАКТИЧЕСКА ЦЕЛ 3.

Увеличаване на научно-изследователската дейност и публикациите на членовете на катедрата, студентите и докторантите, особено в реферирани и индексирани издания в международно признати бази данни.

Мярка 3.1. Планиране на научно-изследователската дейност на катедра „Икономика“ и включване в университетски, национални и международни изследователски проекти.

Дейности:

- Определяне на основните тематични направления в научно-изследователската дейност на катедрата;

- Участие в проектни екипи с други висши училища в страната и чужбина, както и БАН за съвместни научни изследвания и публикации, в рамките на приетите национални научни програми;
- Включване в национални и международни научни и практико-приложни проекти, финансирани от ЕС и други организации;
- Ежегодно реализиране на проекти (вкл. един докторантски), финансирани от ФНИ на СУ „Св. Климент Охридски“;
- Разширяване на участието на катедрата и нейните членове в национални и международни научни мрежи, насочени към интердисциплинарни изследвания и практико-приложни резултати;
- Включване на студенти и докторанти в научно-изследователските проекти на катедрата;
- Насърчаване участието на членовете на катедрата в национални и международни научни форуми, конференции и семинари, експертни работни групи, специализирани комисии и обществени обсъждания по значими теми и проблеми.

Мярка 3.2. Увеличаване на публикациите на членовете на катедрата и повишаване на научния им принос.

Дейности:

- Възприемане на стратегически подход към публикуването, в т.ч. фокус върху качеството, оригиналността, приносния характер; публикуване в реферирани и индексирани издания; публикуване на чужд език;
- Постигане на повече публикации на година на член от катедрата в реферирани международни издания към 2024 г.

Мярка 3.3. Организиране и/или съучастие в организацията на научни и практико-приложни форуми на икономическа и финансова тематика.

Дейности:

- Продължаване на практиката да се организират международни научна конференция, научни сесии и семинари;
- Разширяване на дейността на научния семинар към катедра „Икономика“;
- Организиране поне веднъж в годината на студентски и докторантски научни сесии;

ТАКТИЧЕСКА ЦЕЛ 4.

Мярка 4.1. Подобряване на учебната среда и техническата осигуреност на преподавателите, студентите и докторантите, включително и със софтуерни средства за съхранение, анализ и обработка на научна информация.

Дейности:

- Закупуване на компютърна и офис техника, както и специализиран софтуер за научните изследвания и учебната дейност за нуждите на катедра „Икономика“;
- Ежегодно актуализиране на използваните от членовете на катедрата програмни продукти;
- Изграждане на модерни учебни аудитории с аудио-визуални, мултимедийни и други високотехнологични продукти, които да се използват приоритетно от членовете на катедрата;
- Съдържателно и функционално обогатяване на секцията на катедрата от уебсайта на факултета.